

ΟΤΑΝ ΟΙ ΨΥΧΕΣ ΑΝΕΒΑΙΝΟΥΝ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΠΕΤΡΟΣ ΚΑΜΠΑΝΗΣ (μεγαλοκτηματίας)

ΠΟΛΕΤΤΑ (κόρη του)

ΤΕΛΗΣ

Ο γέρο ΒΑΣΟΣ

ΚΩΣΤΑΣ

Στὸ ἐσωτερικὸ τῆς Αἰγύπτου. Ἐνα μεγάλο κίόσκι κοντὰ στὸ Νεῖλο. Ὁ μεγάλος ποταμὸς φαίνεται σὲ μικρὴ ἀπόστασι. Πρὸς τὰ ἀριστερὰ φαίνονται οἱ ἀγανεῖς βαμβανοφυτεῖες. Δεξιὰ στὸ βάθος ἕνα δασὴλιο ἀπὸ φοινικεῖς.

Εἶναι ἀπόγευμα.

Στὸ κίόσκι λίγες καλαμένιες πολυθρόνες καὶ ἄλλα καλαμένια ἔπιπλα, γάστρες κτλ.

ΣΚΗΝΗ 1η

ΤΕΛΗΣ (στὴ γωνιὰ ἀριστερὰ γράφει).

ΠΟΛΕΤΤΑ, (μπαίνει σιγὰ σιγὰ, στὶς μίτες τῶν ποδῶν, πηγαίνει πρὸς τὸν Τέλη καὶ τοῦ σκεπάζει τὰ μάτια μετὰ χέρι τῆς).

ΤΕΛΗΣ (προσπιδῶντας νάπαλαχθῇ). Ποιὸς εἶναι;

ΠΟΛΕΤΤΑ (διαδίδει γρήγορα στὰ χειρόγραφά του καὶ προσπαθεῖ ν' ἀλλάξῃ τὴν φυσικὴ τῆς φωνή). Εἰμαι ἐγώ...

ΤΕΛΗΣ Ἐσύ; Ἄσε με νὰ δῶ.

ΠΟΛΕΤΤΑ (διαδίδοντας στὸ χειρόγραφο). Εἰμαι... εἰμαι... Ὁ Κατάρχουσος Βασιληᾶς.

ΤΕΛΗΣ (Ἐλευθερώνει τὰ μάτια του καὶ τὶς αἰχμαλωτίζει τὸ χέρι). Ἄ! Πολέττα, Πολέττα. Σ' ταλήθεια κανεῖς ἄλλος ἀτὸ σένα δὲν μπορεῖ νάτανε.

ΠΟΛΕΤΤΑ (γελά). Νάτανε ποιὸς; Ὁ Κατάρχουσος Βασιληᾶς;

ΤΕΛΗΣ Ὁχι. Αὐτὸς ποὺ μοῦ σκέπασε τὰ μάτια.

ΠΟΛΕΤΤΑ (γελά δυνατά). Μὰ κι' ὁ Κατάχουρος Βασιληᾶς σκεπάζει τὰ μάτια.

ΤΕΛΗΣ Σκεπάζει τὰ μάτια;

ΠΟΛΕΤΤΑ Ὡ, βέβαια λοιπόν. Μὲ τὸ χρυσάφι.

ΤΕΛΗΣ Πολέττα. Εἶσαι ἓνα χαριτωμένο μικρὸ τέρας. Πῶς μπόρεσες καὶ διάβασες αὐτὰ πού γράφω;

ΠΟΛΕΤΤΑ Μὴ θυμώγεις. Μοῦ εἶναι πολὺ εὐχάριστο ὅταν ἔρχομαι ἀπὸ μακρὰ νὰ σὲ βλέπω σκυμμένο σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν γωνιά, μὲ τὸ χαρτί στὸ χέρι πού θὰ πάρει τίς σκέψεις σου. Μὰ νὰ σήμερα ἓνα περίεργο: «Ὁ Κατάχουρος Βασιληᾶς». Αὐτὸ μόνο πρόλαβα νὰ δῶ, γιατί τῶχεις γραμμένο μὲ μεγάλα χονδρὰ γράμματα. Θὰ μοῦ δώσεις νὰ διαβάσω δὲν εἶναι; Ἔλα γιὰ νὰ δῶ. (ζητᾷ νὰ τοῦ τὸ πάρει).

ΤΕΛΗΣ (κρύβει τὰ χειρόγραφο). Ὡ. Ὁχι. Δὲν θὰ μοῦ τὸ πάρεις. Τίποτε δὲν εἶναι. Νά, μόνος μου ἐδῶ σ' αὐτὴ τὴ γωνιά ἔγραφα ἓνα παραμῦθι... Μ' εἶχε πιάσει τὸ κεφάλι μου. Πονοῦσα πολὺ. Ἦταν ὁ μόνος τρόπος νὰ περάσει... (ἔξαφνα τὴ βλέπει στὰ μάτια). Λοιπὸν Πολέττα πού ἴσονται ἐσύ;

ΠΟΛΕΤΤΑ Πάλι ὁ πόνος αὐτὸς στὸ κεφάλι; Μοῦ μίλησες κι ἄλλοτε γι' αὐτό.

ΤΕΛΗΣ Ναί, καὶ δὲν ξέρω πού θὰ καταλήξει.

ΠΟΛΕΤΤΑ Μὰ αὐτὸ εἶναι ἀφύσικο στὴν ἡλικία σου. Πρέπει ἐξάπαντος νὰ ξέρεις τὴν αἰτία. Εἶναι φορικτὸ νᾶναι μονάχος του κανεῖς ὁ καταστροφεὺς τοῦ ἑαυτοῦ του.

ΤΕΛΗΣ (πού ἐνῶ μιᾷ ἡ Πολέττα φαίνεται βυθισμένος σὲ ὄνειρο). Μὴ σταματᾷς Πολέττα. Ἐξακολούθα τὴν ὁμιλία σου.

ΠΟΛΕΤΤΑ Ἴσως ἐπειδὴ ἀπομακρύνθηκες ἀπ' τὶς ἀσχολίες πού ἀγαποῦσες. Ἀρχίσες μιὰ ζωὴ ἀσυνήθιστη...

ΤΕΛΗΣ Οἱ ἀσχολίες μου ἐδῶ στὴν Αἴγυπτο εἶναι γραφτὸ νὰ πεθάνουν. Κάθε τι ζωντανὸ πεθαίνει σ' αὐτὸν τὸ πεθαμένο ὀρίζοντα. Παντοῦ πλατεῖες φυτεῖες ἀπὸ βαμβάκι ἢ ἀραποσίτια. Νὰ ὅλες οἱ καλλονές τοῦ τόπου πού ζοῦμε. Ἐκεῖ κάτω στὴν πόλι οἱ ἄνθρωποι τῆς Μπούρας καὶ τῶν Γραφείων. Καὶ στὸν δρόμο περιπατοῦνε ἄνθρωποι γοητευμένοι ἀπ' τὴν ἰδέα τοῦ Ἀληθινοῦ Σκοποῦ καὶ πού οἱ κακόμοιροι σιγὰ σιγὰ σβύνουν. Ἀλλ' ἄς τ' ἀφίσωμι αὐτά. Πού ἴσουν τώρα Πολέττα.

ΠΟΛΕΤΤΑ Ἰππασία.

ΤΕΛΗΣ Μὰ δὲν σὲ εἶδα πουθενά. Πρὸς τὰ ποῦ πῆγες ;

ΠΟΛΕΤΤΑ Πῆρα τὸ ἄλογο μου. Τὸ καῦμένο τὸ ζῶο μὲ
κούρασε πολύ. Ὅταν ἀπομακρύνθηκα ἀπ' τὸ κτῆμα κι
ἔστριψα στὸ δρόμο τοῦ ποταμοῦ, θεέ μου, ἔβαλε ἓνα τρε-
χιό, ἓνα τρομερὸ τρεχιό ποῦ... ἀπορῶ κι ἐγὼ πὼς σώθηκα.

ΤΕΛΗΣ (γλυκά). Τὴν καῦμένη τὴν καλὴ μου τὴν Πολέττα.

ΠΟΛΕΤΤΑ Ἔτρεχε σὰν ἀφηνιασμένο δίπλα στὴ μεγάλη
φυτεία. Θυμᾶμαι. Τὶ ὕλιγγος ἦταν ἐκεῖνος !

ΤΕΛΗΣ (γλυκά). ὦ, Πολέττα. Πρόσεξε λοιπόν. Δὲν
ὠφελεῖ νὰ πέφτεις ἔτσι στοὺς κινδύνους. (Ἐξαφνα μὲ
θυμό). Πολέττα. Γιατὶ θές νὰ μὲ γελάσεις ; Τὸ ἄλογό σου
εἶναι κουτσό.

ΠΟΛΕΤΤΑ Κουτσό ;

ΤΕΛΗΣ Ναί. Εἶναι ἓνα ἀσθενικό, ἰσχνό ἄλογο. Δὲν
ἔχει δύναμι νὰ περπατήσῃ.

ΠΟΛΕΤΤΑ (ταραγμένη). Λές ψέμματα. Δὲν θὰ μ' εἶδες
ποτὲ νὰ τρέχω μὲ τ' ἄλογο.

ΤΕΛΗΣ Πάντα σὲ βλέπω. Στὴν ἀρχὴ τρέχεις ἔτσι μὲ
λίγο θάρρος. Βλέποντάς σε κανεὶς νομίζει πὼς φεύγεις μὲ
καλπασμό. Μὰ ἔπειτα κουράζεσαι, κουράζεσαι, κι ἀρχίζει
ἐκεῖνο τὸ φρικτό, τὸ ἔλεεινὸ κούτσεμα τοῦ ἀλόγου... (Τὸν
πιάνει νευρικό γέλοιο). Χαχαχά. Δὲν ἔχει δύναμι νὰ τρέξει
πιά... (μὲ φρίκη). ὦ τότε μοῦ κάνει κακό. Δὲν μπορῶ νὰ
σὲ βλέπω.

ΠΟΛΕΤΤΑ Μὰ τί λές ;

ΤΕΛΗΣ (σταθερά). Ὁ καλπασμὸς εἶχε πιά τελειώσει.
Δὲν μπόρεσες νὰ τὸν κρατήσῃς οὔτε ἓνα λεπτό.

ΠΟΛΕΤΤΑ (Κάθεται μακρὰ ἀπέναντί του στὴν εἴσοδο
τοῦ κιοσκιοῦ σὰν νὰ εἶναι ἔτοιμὴ νὰ φύγῃ). Τὶ θέλεις
λοιπόν νὰ κάνω ὅταν κουραστώ ;

ΤΕΛΗΣ Ναί, ναί. Γιατὸ ἀκριβῶς λέω. Κουράζεσαι
μέσα στὸ πρῶτο λεπτὸ ποῦ θ' ἀρχίσῃς νὰ τρέχεις (σηκώνε-
ται καὶ πηγαίνει στὴν εἴσοδο τοῦ κιοσκιοῦ). Πολέττα. Νά.
Κύτταξε ὅλες αὐτὲς τὲς ἑκτάσεις. Τὸ σπίτι φαίνεται ἐκεῖ
μακρὰ σὰν χαλυβίσσα. Ἐπειτα ἡ μηχανὴ τοῦ ποτίσματος.
Μόλις φαίνεται ἐκεῖ στὸ βάθος. Σὲ βλέπω λοιπόν νὰ
κάμπεις ἀπ' ἐκεῖ γρήγορα μὲ τὸ ἄλογό σου, νὰ τρέχεις μὲ
ὁρμὴ πρὸς τὸ δρόμο τῆς μηχανῆς. Ἐλεύθερη ! Ἐλεύθερη !
Ναὶ ἀλήθεια τότε μονάχα εἶναι ὁ ἀληθινὸς καλπασμὸς.
Μὰ ἔπειτα ;

ΠΟΛΕΤΤΑ Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω τί θέλουν νὰ ποῦν αὐτά.

ΤΕΛΗΣ Ἔπειτα. (δείχνει μακρυνὰ πρὸς τὰριστερά). Νά. Κύνταξε ἐκεῖ Πολέττα.

ΠΟΛΕΤΤΑ Ποῦ μοῦ δείχνεις;

ΤΕΛΗΣ Νὰ ἐκεῖ λοιπόν;

ΠΟΛΕΤΤΑ Τὴν μεγάλη φυτεία;

ΤΕΛΗΣ Ὡ. Ναί. Τὴν μεγάλη φυτεία! Τὴν μεγάλη βαμβαχοφυτεία!

ΠΟΛΕΤΤΑ Ἔ, Καλά. Ἐκεῖ σταματῶ... Μ' ἐνδιαφέρει τέλος πάντων ἡ περιουσία τοῦ πατέρα μου.

ΤΕΛΗΣ (μὲ ταραχὴ πὺν θέλει νὰ κρῦψει). Καὶ θὰ παρατηρεῖς βέβαια τὴν ἀνάπτυξι τοῦ φυτοῦ. Τὸ ἀνοιγμα τῶν καρυδιῶν. Τὴ ζημία πὺν ἔφερε ἴσως τὸ σκουληκι... ἔ;... δὲν εἶναι;

ΠΟΛΕΤΤΑ (ἔτοιμη νὰ φύγει). Πάντα ὁ ἴδιος. Δὲν μπορεῖ νὰ κάνει κανεὶς μιὰ στιγμὴ μαζὺ σου...

ΤΕΛΗΣ Σκέπτεσαι λοιπὸν νὰ περάσεις ἔτσι ὅλη σου τὴ ζωὴ, μὲ τὸ νὰ ἐνδιαφέρεσαι τόσο γιὰ τίς ὑποθέσεις; Τὸ ἐμπόριο, τὰ συνάγματα τοῦ βαμβακιοῦ, τὰ φορτῶματα, τὰ ποτίσματα, ὅλα αὐτὰ πὺν παρακολουθεῖς τόσο κοντά, αὐτὰ θὰ μείνουν λοιπὸν γιὰ πάντα ἡ ζωὴ σου;

ΠΟΛΕΤΤΑ (πὲ πείσμα). Ναί. Ὅλα αὐτὰ θὰ μ' ἐνδιαφέρουν, ἐν ὅσῳ μάλιστα βλέπω πὺς εὐχαριστῶ τὸν πατέρα μου.

ΤΕΛΗΣ Μὰ μοῦ φαίνεται πὺς συμβαίνει ὅλως διόλου τὸ ἐναντίο. Ἔπειτα ὁ κ. Καμπάνης ἔχει τόσους καὶ τόσους στὴν ὑπηρεσία τῶν κτημάτων του.

ΠΟΛΕΤΤΑ Ἡ δουλειὰ ἐδῶ δὲν μπορεῖ νὰ βασισθεῖ σὲ ἀνθρώπους πὺν τυπικὰ μόνο ἐνδιαφέρονται. Εἶναι μερικὰ πράγματα πὺν συμβαίγουν ἔτσι ἀπορόβτα. Ἡ ἐργασία πολλὰς φορὰς μένει παραμελημένη. Ὅλ' αὐτὰ ἔχουν ἀνάγκη κι ἀπὸ κάποια ἄλλη ἐπίβλεψη...

ΤΕΛΗΣ Μὰ ὄχι. Καὶ κάτω στὴν πόλη ὅταν εἶσαι, μένει πάντα τὸ ἴδιο τὸ ἐνδιαφέρο σου γι' αὐτὰ τὰ πράγματα. Σὲ ἀπασχολεῖ τόσο ἡ κίνηση τοῦ χρηματιστηρίου, οἱ τιμὲς τοῦ ἐμπορεύματος, οἱ ἀποστολὰς στὸ ἐξωτερικό...

ΠΟΛΕΤΤΑ (σὲ λίγο ὕστερα ἀπὸ μικρὴ σκέψη). Κι ὅμως γιὰ θυμήσου τί μούπες πρὶν ἀπὸ λίγο. • Στοὺς δρόμους

περπατοῦν ἄνθρωποι γοητευμένοι ἀπ' τὴν ἰδέα τοῦ Ἀληθινοῦ Σκοποῦ καὶ πὺν σιγὰ σιγὰ σθύνουν».

ΤΕΛΗΣ (μὲ θυμό). Τὶ λὲς Πολέττα ;

ΠΟΛΕΤΤΑ (μὲ κακία). Ναί. Ναί. Εἶμαι βεβαία πὼς κι ἐσὺ εἶχες αὐτὴ τὴ μανία. Νὰ περπατᾷς μὲ ψηλὰ τὸ κεφάλι ἀνάμεσα ἀπ' τοὺς ἀμέτρητους διαβάτες, χαρὶς κἂν νὰ γυρνᾷς νὰ τοὺς δεῖς, ὅταν αὐτοὶ θὰ λὲν μεταξὺ τους. «Νάτον. Ὁ ὑπέροχος ! Ὁ ὑπέροχος !»

ΤΕΛΗΣ (βλέποντάς την νὰ φεύγει). Πολέττα. Στάσου. Περίμενε νὰ σοῦ πῶ.

ΠΟΛΕΤΤΑ (στὸ κατώφλι τοῦ κιοσκιοῦ). ὦ ὄχι. «Υπέροχε» γόη !! Πηγαίνω νὰ δῶ τὸ σύναγμα. Αὐ γενοῖρ καὶ πρόσσεχε μὴν ἔρτει πάλι ἐκεῖνος ὁ πόνος.

(Ἡ Πολέττα φεύγει. Ὁ Τέλης στέκεται γιὰ λίγο ἐκεῖ κι ἔπειτα ἐπιστρέφει στὴ θέσι του. Σὲ λίγο μπαίνει ὁ γέρο Βάσος, ἄνθρωπος πολὺ προχωρημένης ἡλικίας).

ΣΚΗΝΗ 2η

ΓΕΡΟ ΒΑΣΟΣ (στέκεται γιὰ μιὰ στιγμή βλέποντάς τον). Τὶ πάθατε πάλι σεῖς οἱ δύο ;

ΤΕΛΗΣ Ἀπολύτως τίποτε.

ΒΑΣΟΣ Πῶς ; Τώρα μόλις βρῆκα ἐδῶ ἔξω τὴν Πολέττα. Ἀπ' τὸ ὕψος της δὲν εἶνε δύσκολο νὰ καταλάβει κανεὶς τὶ συνέβη...

ΤΕΛΗΣ Τὶ συνέβη λοιπόν ;..

ΒΑΣΟΣ (κάθεται κοντὰ του). Καταλαβαίνω. Θὰ τὶς μίλησες πάλι γιὰ τὶς ἀσχολίες της ἐδῶ.

ΤΕΛΗΣ Ναί. αὐτὸ ἀκριβῶς.

ΒΑΣΟΣ Καλά. Μὰ δὲν καταλαβαίνεις λοιπὸν πὼς ἡ κόρη ἐνὸς κτηματίου ὅταν βρίσκεται μάλιστα στὰ κτήματά της, δὲν ἔχει τίποτε ἄλλο νὰ κάνει παρά...

ΤΕΛΗΣ (τὸν διακόπτει). Δὲν εἶναι σκέψη αὐτὴ πὺν κάνατε κὺρ Βάσο. Ἐνα κορίτσι δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ἔχει ἕνα τέτοιο πρακτικὸ μυαλό. Δὲν ξέρω πὺν μπορεῖ νὰ φέρει μιὰ τέτοια πρακτικότης ὅταν βρεθῇ σὲ μιὰ γυναῖκα.

ΒΑΣΟΣ Καλά. Μὰ δὲν ἀρκεῖ αὐτὸ παιδί μου.

ΤΕΛΗΣ Ἀρκεῖ ἢ δὲν ἀρκεῖ δὲν ἐξετάζω. Ἡ κόρη τοῦ Πέτρου Καμπάνη ἔχει ὅλες τὶς εὐκολίες. Μπορεῖ πολὺ

καλὰ νὰ μεριμνήσει γιὰ τὸν ἑαυτὸ της, νὰ τὸν πλάσει, νὰ τὸν μορφώσει, νὰ τὸν ἀνυψώσει σ' ὅποια κορυφὴ ἔχει ὀνειρευτεῖ. Τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ τῆς ἐμποδίσει τὰ καθήκοντα πρὸς τὸν ἑαυτὸ της.

ΒΑΣΟΣ Μὰ δὲν ἀρκεῖ αὐτὸ παιδί μου.

ΤΕΛΗΣ Μὰ ἐπὶ τέλους τί θέτε νὰ πῆτε κύρ Βάσο;

ΒΑΣΟΣ Γιὰ σένα τὰ λέω παιδί μου. Ἐχεις δίκιο σ' ὅλα αὐτὰ ποὺ λές. Μὰ ἡ Ἀλήθεια μόνη δὲν μπορεῖ νὰ ἐπιβληθεῖ. Ἐκατοντάδες ἱεραπόστολοι γυρίζουν στὴ γῆ. Μὰ ἐλάχιστοι μόνο κατορθώνουν νὰ κινήσουν τὴν προσοχὴ τοῦ κόσμου.

ΤΕΛΗΣ Λοιπὸν;

ΒΑΣΟΣ Νά. Θέλω νὰ σοῦ πῶ αὐτό: Δὲν ἦρτε κανεὶς κοντά σου νὰ νοιώσει ποτὲ τὴν ἄνεση.

ΤΕΛΗΣ Ὡ, κύρ Βάσο. Μοῦ ἐξηγᾶτε λοιπὸν τὸ παλιὸ παραμῦθι τοῦ ἔρωτα;

ΒΑΣΟΣ Μιλᾷς σὰν τραχὺς κι ἀδέξιος. Νοιώσε λοιπὸν πόσο στοιχίζουν δυὸ μόνο παλμοὶ χαρᾶς! Γίνεσαι ὁ μεγαλύτερος εὐεργέτης ἂν τοὺς χαρίσεις σ' ἓναν ἄνθρωπο.

ΤΕΛΗΣ Κάθε ἄνθρωπος μόνος του δημιουργεῖ τὴν εὐτυχία του. Ἄν δὲν τὸ κατορθώνει μόνος του νὰ ζεῖ, νομίζοντας πὼς οἱ στεγνὲς ἀσχολίες του εἶναι μιὰ εὐτυχία, τότε, ναί, ἓνας ἄλλος μπορεῖ νὰ τοῦ δείξει ἓναν ἀληθινώτερο δρόμο, μὰ ὄχι ὁμῶς νὰ τοῦ ἐμφυσήσῃ τὴν χαρὰ. Αὐτὸ ποὺ λέτε εἶν' ἀδύνατο.

ΒΑΣΟΣ Ἡ τέχνη μέσα σ' ὅλες τὲς τέχνες, ἡ χάρι μέσα σ' ὅλες τὶς χάρες, παιδί μου, αὐτὴ εἶναι: Νὰ χαράξεις τὸ χαμόγελο στὰ χεῖλια ποὺ δὲν γελοῦνε, νὰ ἀνάψεις μιὰ γλυκειὰ φλογοῦλα ἐκεῖ ποὺ κατάφυχη κυλᾷ ἡ ζωὴ... Στους ἄλλους ἀνθρώπους ἀνήκει ἡ καρδιά μας κι ὄχι σὲ μᾶς.

(Ὁ Πέτρος Καμπάνης, μπαίνει ἔξαφνα ἐρχόμενος ἀπ' τὰ ἀριστερά).

ΣΚΗΝΗ 3η

ΚΑΜΠΑΝΗΣ Καλησπέρα σας. Μήπως πέρασε ἀπὸ δῶ ἡ Πολέττα;

ΤΕΛΗΣ Πρὸ μισῆς ὥρας ἦταν ἐδῶ κ. Καμπάνη. Ἐφυγε νομίζω γιὰ νὰ δεῖ τὸ σῦναγμα ἐκεῖ κάτω.

ΚΑΜΠΑΝΗΣ Το σύναγμα; Καλά, καὶ δὲν σὰς εἶπε ἂν θὰ ἐπιστρέψει ἐδῶ ἢ θὰ πάει ἔπειτα πίσω στοῦ σπίτι;

ΤΕΛΗΣ "Οχι.

ΚΑΜΠΑΝΗΣ (μὲ χαμηλὴ φωνή, πλησιάζοντάς τον). Δὲν μπόρεσες λοιπὸν νὰ τὴν ἐμποδίσῃς;

ΤΕΛΗΣ Νὰ τὴν ἐμποδίσω; Σὲ τί;

ΚΑΜΠΑΝΗΣ "Απ' τὸ νὰ πάει στοῦ σύναγμα. Ἡ Πολέττα δὲν ἔπρεπε νά ναι τώρα ἐκεῖ, πάνω ἀπ' ὅλα αὐτὰ τὰ φελλάχικα κεφάλια παρακολουθώντας κατὰ τι βουβό, τιποτένιο...

ΤΕΛΗΣ Κι ὁμῶς θὰ ἐξακολουθήσει ἔτσι ἀφοῦ, καθὼς μοῦ εἶπε, ὅλα αὐτὰ εὐχαριστοῦν τὸν πατέρα της...

(Προχωροῦν καὶ οἱ δύο πρὸς τὴν πόρτα παρατηρῶντας μακρυνὰ πρὸς τὸ μέρος τῆς φυτείας).

ΚΑΜΠΑΝΗΣ Μὰ ἐκεῖ δὲν διακρίνω κανένα.

ΤΕΛΗΣ Κι ἐγώ. Εἶναι ἐξήμιση πιά. Ἡ δουλειὰ ἴσως τέλειωσε.

ΚΑΜΠΑΝΗΣ Μὰ ἡ Πολέττα;

ΤΕΛΗΣ "Ἡ Πολέττα ὅπου νά ναι ἔρχεται. (διακρίνει καλλίτερα). "Α. Νά τὴν.

ΚΑΜΠΑΝΗΣ Ναί. Αὐτὴ εἶναι. Ἐπὶ τέλους ἔρχεται. (στρέφεται πρὸς τὸ Τέλη). Λοιπὸν ἔτσι σοῦπε; "Οτι ὅλ' αὐτὰ εὐχαριστοῦν τὸν πατέρα της;

ΤΕΛΗΣ "Αν θέλετε θὰ μᾶς τὸ βεβαιώσει καὶ ἡ ἴδια.

(Σὲ λίγο ἡ Πολέττα μπαίνει στοῦ κιόσκι. Ὁ γέρο Βάσος τραβιέται στοῦ βάθος καὶ κάθεται ἀμέριμνα σὲ μιὰ πλατεῖα πολυθρόνα).

ΣΚΗΝΗ 4η

ΚΑΜΠΑΝΗΣ Ποῦ ἦσαν λοιπὸν Πολέττα;

ΠΟΛΕΤΤΑ Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω τί συμβαίνει μπαμπά. Ἐκεῖ κάτω δὲν ἦταν κανεῖς.

ΚΑΜΠΑΝΗΣ (ἐκπληκτος). Κανεῖς;

ΠΟΛΕΤΤΑ Ναί, κανεῖς. Κι ὁμῶς σήμερα εἶχε ὀρισθεῖ τὸ πρῶτο σύναγμα.

(Κάθονται κι οἱ τρεῖς ὁ ἓνας κοντὰ στὸν ἄλλον.

ΚΑΜΠΑΝΗΣ (ψύχραιμα) Καλά. Μιὰ μέρα μπρός, μιὰ μέρα πίσω δὲν εἶναι καὶ μεγάλῃ διαφορὰ.

ΠΟΛΕΤΤΑ Εἶναι ὁμῶς μιὰ ἀπείθεια.

ΚΑΜΠΑΝΗΣ Ἀπειθεία ; ὦ. Ἄς ἐαφίσουμε τὰ πράγματα ὅπως ἔρχονται χωρὶς νὰ τὰ χαρακτηρίζωμε. Πολλὲς φορές ἡ παρακοὴ φέρνει καλὸ ἀποτέλεσμα.

ΠΟΛΕΤΤΑ (χαμογελώντας) Ἀστεῖο αὐτό. Συστήνετε δηλαδὴ τὴν ἀναρχία ;

ΚΑΜΠΑΝΗΣ Ὅχι, συστήνω τὴν Ἐλευθερία. Μιὰ ἐλευθερία καλὴ καὶ νόμιμη.

ΠΟΛΕΤΤΑ Πρώτῃ φορὰ σὰς ἀκούω νὰ μιλάτε ἔτσι.

ΚΑΜΠΑΝΗΣ (ἐξακολουθεῖ) Εἶναι ἀλήθεια αὐτό : Ὅποιος στερεῖ τὴν φυσικὴ ἐλευθερία τῶν ἄλλων, χάνει τὴν δική του (Ὁ Κώστας, διευθυντὴς τῶν κτημάτων, φαίνεται ἀπὸ μακρυνὰ νὰ ἔρχεται βιαστικός).

ΠΟΛΕΤΤΑ Πατέρα. Κύτταξε, ὁ Κώστας. Ἐρχεται τόσο βιαστικός κι' ἀνήσυχος. Τὶ νᾶναι ;

ΚΑΜΠΑΝΗΣ Κάτι θάχει νὰ μοῦ πεῖ. Ἔτσι εἶναι αὐτός. Χμ. Τρέχει γρήγορα πάντα γιὰ νὰ ἐπιδεῖξει ζῆλο.

ΣΚΗΝΗ 5η

(Ὁ Κώστας μπαίνει. Ὅλοι περιμένουν ἀνυπόμονοι).

ΚΑΜΠΑΝΗΣ Τὶ τρέχει λοιπόν ;

ΚΩΣΤΑΣ (διστακτικὸς) Κύριε Καμπάνη. Συνέθηκε καὶ πού δὲν τὸ περίμενε κανεὶς ποτέ...

ΚΑΜΠΑΝΗΣ Λέγε λοιπόν. Δὲν θέλω προηγήσεις. Θέλω νὰ μάθω τὶ συνέδη.

ΚΩΣΤΑΣ Θὰ τὸ μάθατε βέβαια πιά... μὰ ξέρετε... τὸ λάθος εἶναι στοὺς ἐργάτες...

ΚΑΜΠΑΝΗΣ (μὲ θυμὸ) Διασκεδάσεις λοιπόν μὲ τὴν ἀνυπομονησίᾳ μου ; Τὶ γίνηκε ; Λέγε.

ΚΩΣΤΑΣ Οἱ ἐργάτες εἶχαν κάμει λάθος καὶ ἀντὶ ν' ἀνοίξουν τὰ αὐλάκια τοῦ ἀραβοσίτου ἀνοίξαν τοῦ βαμβακιοῦ...

ΚΑΜΠΑΝΗΣ (μὲ ὀργή) Καὶ τώρα ;...

ΚΩΣΤΑΣ Τὸ νερὸ μῆλκε ἄφθονο στὴ βαμβακοφυτεία. Ὁλόκληρα τὰ δεκαπέντε φεδδάνια πλημμυρισμένα σὺν λίμνῃ...

ΚΑΜΠΑΝΗΣ (ἐξαλλος) ὦ ζημία. Ζημία ! Μὰ δὲν εἰν' οἱ ἐργάτες καθὼς λὲς σὺ πού φταῖνε. Εἰν' ἐκεῖνο τὸ ποταπὸ κτήνος ὁ Θανάσης. ὦ. Τὸ τέρας. Τώρα πού ἡ φυτεία εἶναι δλόασπρη ἀπ' τὰ ἀνοιγμένα καρύδια καὶ ὁ ψυχρὸς

καιρός μόνο μπορεί να βλάψει, αυτός... (ἀπέτομα και ἀποφασιστικά). Μὰ ὄχι. Δὲν θὰ τ' ἀνεχθῶ αὐτό. Τρέχα πὲς του νὰ μὴν τὸν δοῦν τὰ μάτια μου πιά. Εἶναι πανμμένος.

ΚΩΣΤΑΣ (προσπαθώντας νὰ τὸν καταπραΐνει) Κύριε Καμπάνη. Μιὰ στιγμή ὑπομονή καὶ ὁ ἐνοχος θὰ βρεθῇ. Ἦσυχαίστε, ἡσυχαίστε.

ΚΑΜΠΑΝΗΣ Ὁχι. Ὅταν θὰ γυρίσω στὸ κτῆμα δὲν θέλω νὰ τὸν βρῶ ἐκεῖ. Ἐμπρός. Τρέξε. Μέτρησέ του τὸ λογαριασμό.

(Ὁ Κώστας φεύγει. Ὁ Κτηματίας βγαίνει καὶ ἀπομακρύνεται σιγὰ ἀπ' τὸ κιόσκι).

ΣΚΗΝΗ 6η

ΓΕΡΟ ΒΑΣΟΣ Νὰ κι ὅλας ἓνας ἄνθρωπος στὸ δρόμο.

ΤΕΛΗΣ Στὸ δρόμο ;

ΒΑΣΟΣ Ναί. Δὲν σ' ἀρέσει αὐτὴ ἡ ἔκφρασι ; (μὲ μικρὸ χαμόγελο). Στὸ δρόμο θὰ πεῖ νὰ μὴν ἔχεις πού νὰ στεγαστεῖς νὰ μὴν ἔχεις πού νὰ γύρεις τὸ κεφάλι...

ΤΕΛΗΣ Μὰ φαντάζεσθε λοιπὸν πὼς δὲν θὰ ὑπάρξει καμμιὰ ἀπολύτως στέγη καὶ γι' αὐτόν ;

ΒΑΣΟΣ Δὲν ξέρω τί θὰ γίνει στὸ μέλλον. Τώρα ὅμως ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς βρίσκεται στὸ δρόμο.

ΤΕΛΗΣ Μένει ὅμως μιὰ στέγη...

ΒΑΣΟΣ (μὲ χαμόγελο) Μιὰ στέγη ;

ΤΕΛΗΣ Ὡ ναί, κύρ Βάσο. Ὁ οὐρανὸς δὲν θὰ τοῦ ἀρνηθεῖ ποτὲ τὴν καλωσύνη.

ΒΑΣΟΣ Τὸ περίμενα. Ἔτσι θὰ μ' ἀπαντοῦσε. Μὰ τί μπορεί νὰ περιμένει κανεὶς ἀπ' τὸν Οὐρανό. Αὐτὸ τὸ ἀχάρες, αὐτὸ τὸ ἀπειρο τί θὰ μᾶς δώσει, παρὰ τὰ χᾶη του καὶ τοὺς χαιρέκακους σαρχασμούς του.

(Ὁ Καμπάνης ψύχραιμος ἐπιστρέφει πάλι στὸ Κιόσκι).

ΣΚΗΝΗ 7η

ΠΟΛΕΤΤΑ (τρέχει κοντὰ του) Μπαμπᾶ. Λέτε νάναί μεγάλη ἡ ζημία ;

ΚΑΜΠΑΝΗΣ Μὴ μιᾶς γι' αὐτὰ ἐσὺ παιδί μου. Δὲν θὰ

κατασφραγεί βεβαία ποτέ μια-περιουσία σάν τη δική μου...
ΠΟΛΕΤΤΑ Μὰ ἐσεῖς ταραχτήκατε τόσο ὅταν τ' ἀκούσατε.
Πάψατε ἀμέσως τὸν ἐπόπτη.

ΚΑΜΠΑΝΗΣ (γελῶντας νευρικά) Ὡ ναί. Ὁ τρομερὸς Πέ-
τρος Καμπάνης ὅλα τὰ μπορεῖ... Ἀλλοῦ μὲ τὴν ἀνυπέρ-
βλητη διοικητικὴ του ἱκανότητα στέλνει τὴν πείνα, ἀλλοῦ
μὲ τὸ χοῦμα στέλνει τὴν εὐτυχία... Ἐνῶ ὁ ἴδιος ὁ τρομε-
ρὸς Πέτρος Καμπάνης... Χαχαχαχά... (Ξεσπᾷ σ' ἓνα νευρικὸ
καὶ ἄρρωστο γέλοιο καὶ κάθεται βαρὺς στὴ θέσι του).

ΠΟΛΕΤΤΑ (τὸν ἀγκαλιάζει) Μπαμπᾶ. Μπαμπᾶ. Τί ἔχετε
λοιπόν... Ἄς ἐπιστρέψωμε σπιτί. Εἶναι βράδυ πιά.

ΚΑΜΠΑΝΗΣ Ὅχι θὰ μείνω ἐδῶ. Θὰ μείνω μέχρι πού τὸ
φεγγάρι νὰ ὑψωθεῖ ψηλὰ ψηλὰ ἐκεῖ πάνω δ'ἀργυρο. Ναί
Πολέττα εἶναι κάτι πού ἐσὺ δὲν θὰ κύτταξες ποτέ σου.

ΠΟΛΕΤΤΑ Μὰ τί ἔχετε λοιπόν ἀπόψε;

ΚΑΜΠΑΝΗΣ Θὰ σοῦ πῶ. Νὰ τώρα πού εἶναι κι ὁ Τέλης
ἐδῶ.

ΒΑΣΟΣ (σηκώνεται) Καλὴ νύκτα σας λοιπόν. Ἐγὼ φεύγω
Σᾶς ἀφίνω μόνους νὰ μιλήσετε. Ἀλήθεια τὸ βράδυ σ' ἓνα
χαριτωμένο κιόσκι σᾶν κι αὐτό, ὕστερα ἀπὸ ὅ,τι ἔκαμε
κανεῖς τὴν ἡμέρα μπορεῖ νὰ κυττάξει γιὰ λίγο τὸν Οὐ-
ρανό. Καληνύκτα. Καληνύκτα. (φεύγει).

(Παῦσι)

ΣΚΗΝΗ 8η

ΠΟΛΕΤΤΑ Λοιπόν Μπαμπᾶ;

ΚΑΜΠΑΝΗΣ Ναί. Καλὰ εἶπε ὁ καϋμένος ὁ γέρο Βάσος.
«Τὸ βράδυ μπορεῖ νὰ κυττάξει κανεῖς τὸν οὐρανό». Μὰ
ἐγὼ δὲν κύτταξα σχεδὸν ποτὲ ψηλότερα ἀπὸ τὸ χῶμα...

ΠΟΛΕΤΤΑ Τί θὰ πεῖ αὐτό;

ΚΑΜΠΑΝΗΣ Τότε πού πέθανε ἡ μητέρα σου, νόμιζα πῶς
ἔχασα τὸ κάθε τι πού μὲ κρατοῦσε στὴ γῆ. Μόλις διέφυγα
τὸ θάνατο. Ἐπειτα ὅταν ἀνέλαβα λιγάκι ρίχτηκα στὴ
δουλειά. Ἡ ἰδέα τοῦ πλούτου εἶχε γίνεῖ πιά ἡ ζωὴ μου.
Δεκαπέντε ὁλόκληρα χρόνια κούρασης καὶ ἀπομόνωσης...

ΠΟΛΕΤΤΑ Ἀπομόνωσης; Μὰ ἀλήθεια ἔχετε δίκιο. Τότι

θάμουν ἐγὼ δυο-τριῶν, ἐτῶν... κι ἓνα παιδί τόσο μικρὸ
δὲν μπορεῖ ν' ἀναλογισθεῖ τίποτα...

ΚΑΜΠΑΝΗΣ (ἐξακολουθεῖ) Τότε ὅταν εἶδα πῶς ἔμεινα
μόνος αἰσθάνθηκα ζωηρὰ τὴν ἀνάγκη ἑνὸς ἀνθρώπου τῆς
ἐμπιστοσύνης μου.. Νομίζα πὼς χάνομαι καὶ ρίχτηκα στὴ
δουλειά ὅπως ρίχνει ἓνας πού ἔχασε πιά κάθε ἀνθρώ-
πινη εὐτυχία καὶ ζητᾷ τὴ δημιουργημένη εὐτυχία τοῦ
πλούτου... Ἦθελα λοιπὸν κάποιον πού νὰ καταλάβαινε τὴ
κατάστασή μου, κάποιον δικό μου... Κατάντησα μανιακὸς.
Φαντάσου, δὲν μπόρεσα νὰ συγκρατήσω τὸν ἑαυτό μου
κι' ὅταν ἄρχιζα νὰ βλάπτω κι ἐσένα...

ΠΟΛΕΤΤΑ (μὲ φόβο) Ἐμένα;

ΚΑΜΠΑΝΗΣ Ναί, ἐσένα, τὸ ἴδιο μου τὸ παιδί.

ΠΟΛΕΤΤΑ (μὲ βιασμένο χαμόγελο) Ἀφήστε τα αὐτὰ μπα-
μπά... Δὲν εἶναι λόγια νὰ λέγονται. Ἄς γυρίσωμε πιά
σπίτι, σχεδὸν ἔχει νυχτώσει...

ΚΑΜΠΑΝΗΣ Μὰ τὸ φεγγάρι;

ΤΕΛΗΣ Λοιπὸν δὲν τὸ ξέρετε; Ἀπόψε εἶναι ἔκλειψη
σελήνης.

ΚΑΜΠΑΝΗΣ Ἀλήθεια; Θὰ μείνωμε λοιπὸν ἔτσι μεσ' τὸ
σκότος;

ΤΕΛΗΣ Ἔτσι διάβασα τὸ μεσημέρι στὴν ἐφημερίδα.

ΚΑΜΠΑΝΗΣ Ἄς εἶναι. Ἐγὼ νοιώθω πὼς μπορῶ νὰ μείνω
ἀκόμα ἔδῳ. (σιρέφεται πρὸς τὴν Πολέττα) Λοιπὸν Πο-
λέττα. Πρέπει νὰ σοῦ μιλήσω πιά σὰν πατέρα...

ΠΟΛΕΤΤΑ (δυσανασχετόντως) Ὁ μπαμπά. Ἄς μὴν ἐξακο-
λουθήσωμε. Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω πὼς μπορεῖ νὰ μὲ
βλάψατε;

ΚΑΜΠΑΝΗΣ Νά, μὲ τὸ νὰ σὲ κάμω νὰ ἐνδιαφερθεῖς τόσο
γιὰ τὴ δουλειά μου. Εἶσαι μεγάλη πιά. Ἐγὼ ἤμουν ὑπεύ-
θυνος γιὰ τὴν ἀνατροφή σου. Μὰ τὶ κατόρθωσα... Ἡ
ψυχὴ σου τώρα εἶναι γεμάτη ἀπὸ ἓνα σωρὸ κούφια πρά-
γματα... Ἀπ' τίς φυτεῖες τοῦ βαμβακιοῦ, ἀπ' τὰ φορτώματα,
ἀπ' τὰ χρηματιστήρια... (ἑσπόντας σ' ἓνα νευρικό γέλιο).
Καὶ τώρα πού συνήθισα στὸν πλούτο ζητῶ πάλι μιὰ εὐ-
τυχία...

ΠΟΛΕΤΤΑ Μὰ τὴν ἔχετε λοιπόν...

ΚΑΜΠΑΝΗΣ (ἐξακολουθεῖ) Ἐκεῖνα πού κούρασαν ὅλη τὴν
ἡμέρα ἔρχομαι νὰ τ' ἀκούσω πάλι ἀπ' τὸ παιδί μου τὴν
ὥρα πού ζητῶ πιά κοντά του κάποια ἡσυχία... Ὡ ναί,

Πολέττα. Οἱ σχέσεις μας κατανήσαν πιά σχεδὸν ἐμπορικές.
ΠΟΛΕΤΤΑ Μὰ αὐτὸ λοιπὸν δὲν εἶν' ἀνεπανόρθωτο.
ΚΑΜΠΑΝΗΣ (μὲ ἀκτινοβόλημα χαρᾶς) Ὡ ναί. Ἔχω αὐτὴ
τὴν ἐλπίδα.

ΠΟΛΕΤΤΑ Μπορῶ νὰ πῶ μάλιστα ὅτι ὅλα διορθώθηκαν
πιά...

(ἀκούγεται ἀπὸ μακριὰ μιὰ δυνατὴ ὀχλοβοή)

ΚΑΜΠΑΝΗΣ Τὶ νᾶναι; Λές καὶ τὸ χωριὸ σηκώθηκε στὸ
πόδι.

ΣΚΗΝΗ 9η

(Πολὺς ὄχλος φαίνεται μακριὰ στὸ δρόμο τοῦ ποταμοῦ)

Ο ΟΧΛΟΣ Γιὰ Λατίφ. Γιὰ Λατίφ.

ΤΕΛΗΣ Ἄ! Εἶναι ἡ συνηθισμένη λειτανία ποὺ κάνουν
κάθε φορὰ ποὺ γίνεται ἔκλειψις Σελήνης. Κυττάξτε...

Ο ΟΧΛΟΣ Ἐλ Γκάμαρ. Γιὰ Λατίφ...

(φωνές κι' ἀπ' τ' ἄλλο μέρος τοῦ χωριοῦ)

ΤΕΛΗΣ Εἶναι συγκινητικὸ ἀλήθεια τὸ θέαμα αὐτό. Ὁ
λαὸς ποὺ μὲ ἀλαλαγμοὺς δείχνει τὴ λύπη του γιὰ τὸ φῶς
ποὺ χάνεται.

ΚΑΜΠΑΝΗΣ Καὶ τί λέν; Ἐγὼ δὲν πρόσεξα ποτὲ αὐτὰ τὰ
πράγματα.

ΤΕΛΗΣ Προσεῖτε νὸ δῆτε Φωνάζουν γιὰ τὸ φῶς.

Ο ΟΧΛΟΣ Γιὰ Λατίφ. Γιὰ Λατίφ. (ἀπομακρύνονται σιγὰ
σιγὰ καὶ μόλις ἀκούονται πιά).

ΚΑΜΠΑΝΗΣ Τὶ λένε; Πές μου τί λένε;

ΤΕΛΗΣ Εἶν' ἡ συνηθισμένη ἔκφρασί τους: Ἀκριθό μου!
Ἀκριθό μου.